

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1997-1998

20 mei 1998

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDSE EN EUROPESE AANGELEGENHEDEN

Interpellatie van de heer Paul Van Grembergen tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de denigrerende uitslatingen van de federale minister van Buitenlandse Zaken met betrekking tot het beleid van de Vlaamse regering, zowel internationaal als in de deelstaat zelf
Met redenen omklede motie

Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

Woensdag 20 mei 1998

VOORZITTER : De heer Jef Sleenckx

– *De interpellatie wordt gehouden om 9.24 uur.*

Interpellatie van de heer Paul Van Grembergen tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de denigrerende uitlatingen van de federale minister van Buitenlandse Zaken met betrekking tot het beleid van de Vlaamse regering, zowel internationaal als in de deelstaat zelf

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Grembergen tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de denigrerende uitlatingen van de federale minister van Buitenlandse Zaken met betrekking tot het beleid van de Vlaamse regering, zowel internationaal als in de deelstaat zelf.

De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, op 27 april heeft federaal minister Derycke een soort vraag-en-antwoordgesprek gehad met de krant Het Nieuwsblad. Uiteraard heb ik er niets op tegen dat een minister zijn mening uit in interviews of in gesprekken met lezers over de buitenlandse politiek – wel integendeel. Vlaanderen is wat dat betreft zo internationaal georiënteerd en heeft zo een grote belangstelling voor alles wat in de wereld gebeurt, dat het me zou verbazen mocht onze federale minister van Buitenlandse Zaken daar ook geen blijk van geven en gevoeligheid voor hebben. Integendeel, ik denk dat moet worden aangemoedigd dat over buitenlandse politiek nog meer wordt gesproken dan in het verleden al het geval was.

Mijn interpellatie heeft dus niets te maken met het nogal lichtvoetige verwijt dat ons wordt gemaakt dat we toch zo graag over de eigen kerktoren praten zonder de internationale verbanden, evoluties en samenwerking te zien. Het gaat niet om het feit dat er een gesprek was, maar wel om het feit dat de federale minister van Buitenlandse Zaken verklaringen aflegt waar ik me aan stoort, en die bovendien onjuist zijn.

Mijnheer de minister-president, collega's, ik wil nog even herinneren aan mijn basisstelling, en die van vele anderen in Vlaanderen : de buitenlandse politiek is niet meer het exclusieve terrein van de federale minister of de federale regering. We wonen in een federatie. Door de wijze waarop aan Vlaanderen bevoegdheden zijn toegekend en door de wijze waarop Vlaanderen op het internationale niveau over zijn bevoegdheden mag beslissen, is de buitenlandse politiek de resultante van de inzichten van de deelstaten in gesprek met het federale niveau. Dit zou dus eindelijk eens moeten doordringen en op het terrein worden waargemaakt. De mentaliteit van 'wij op Belgisch niveau regelen dat wel of formuleren het wel', mag dus niet meer blijven heersen.

In globo is de buitenlandse politiek bijna de resultante van de samenstellende delen van de federatie, omdat er bijna geen bevoegdheidsterrein is waar we niet bij zijn betrokken. We zijn er wel niet altijd volledig bij betrokken – soms gedeeltelijk en soms zijdelings. Of het nu echter over tewerkstelling gaat, economie, internationale cultuur of handelsbetrekkingen, de pakketten zijn bij de staatshervorming zo door osmose met elkaar in verband te brengen dat ook de buitenlandse politiek altijd een vorm van osmose heeft met de deelstaten. Dat moet telkens mee bekeken worden.

Aan de federale minister van Buitenlandse Zaken werd in de krant de vraag gesteld : 'Kan een onafhankelijk Vlaanderen een internationale rol

Van Grembergen

spelen ?' De minister antwoordt nogal denigrend : 'Och, die kleine Jan Neuzen, die petieterige burgers daar, Vlaanderen, bah. Men vindt het al niet op de aardbol. Hoe kan dat nu een rol spelen ?'

Klein is relatief. Lebed is gouverneur geworden van een deelstaat in Siberië die 80 keer zo groot is als België, dus ongeveer 180 keer zo groot als Vlaanderen. Dat is reusachtig groot. Ik wil minister Derycke best daarnaartoe sturen als minister van Buitenlandse Zaken van Lebed. Dan zal hij inderdaad een groot land hebben, een land met drie miljoen inwoners. Het heeft een BNP zo groot als Antwerpen, niet meer. En er is nog veel uit de grond te halen.

Ik heb het evenwel over de mentaliteit. Als Vlaanderen internationaal wil optreden, is er telkens die benadering van : 'Die lilliputters, wat denken ze nu wel ? België is het gepaste kader !' Alsof België dan plotseling het niveau wordt waarop de internationale politiek wordt beïnvloed. We slagen er nog niet eens in om op een aanvaardbare manier op Belgisch niveau contacten te hebben met Luxemburg en Nederland en hiervan een operatief instrument te maken. Het wordt toch eens tijd dat die mentaliteit verandert en dat wil ik uitdrukkelijk in het Vlaams Parlement zeggen. Hiervan worden Handelingen geschreven en er zal misschien wel één federaal ambtenaar zijn die zal lezen wat het Vlaams Parlement, en in casu Paul Van Grembergen, dus de Volksunie, denkt over dergelijke uitlatingen.

Als een minister van Buitenlandse Zaken zich zo neerbuigend uitlaat over onze internationale aspiraties en over onze eventuele onafhankelijkheid – wat ik niet uitsluit : de geschiedenis zal de evoluties binnen enkele jaren wel aantonen – dan vraag ik me af welke richtlijnen die minister meegeeft aan zijn ambassades in verband met de internationale aspiraties van Vlaanderen. Als dat de achtergrond en de mentaliteit is, vraag ik me af hoe hij zelf internationaal ten aanzien van de Vlaamse aspiraties optreedt en daar mede tolk of geen tolk van is. Als ik zijn uitlatingen hoor, heb ik niet de indruk dat er over de aspiraties van Vlaanderen positief wordt geoordeeld op het federale niveau.

Er was nog een tweede zaak in dat gesprek dat me stoorde, namelijk zijn verklaring over het Europees stemrecht. We hebben in het Vlaams Parlement unaniem een aantal verzuchtingen op dat vlak geuit : correct, beleefd en als aristocraten, zoals we

zijn, niet met de vuisten omhoog. De minister op het federale niveau zegt dat de Vlamingen heel het systeem verkeerd aanpakken. Ze jagen ze naar de vijand door die dwaze opstelling en dwaze redenering, oppert hij. Het Europees burgerschap is toch schitterend ! Geef ze het ! Hij zegt er niet bij dat een burgerschap in gelijk welke democratische staat niet alleen rechten impliceert, maar ook plichten. Hij zegt alleen : 'Geef hen dat cadeau.'

We zijn Europese burgers. Ik ben voor het Europees burgerschap sedert ik in mijn humaniora over de Romeinse burgers heb gelezen en geleerd en wist dat Paulus met een zwaard werd onthoofd omdat hij een Romeins burger was. Anders zou hij zoals Petrus aan het kruis hebben gehangen, want dat was de straf die aan de niet-Romeinse burgers werd toebedeeld. Sindsdien weet ik dat aan het burgerschap – dus ook aan het Europese – rechten en plichten zijn verbonden.

Ik ben dus voorstander van het Europees burgerschap, maar niet zoals minister Derycke dat ziet, namelijk zonder voorwaarden van maatschappelijke integratie. Aan eender welke migrant uit de Arabische wereld vragen wij dat hij zich zou inburgeren in de samenleving. En dat zou men aan de Europese burgers niet mogen vragen ? Neen, maar stemrecht zouden zij wel moeten krijgen. En wat met de belastingen ? Een tiental dagen geleden hebben wij in de commissie voor Staatshervorming een professor gehoord die zei dat ook het betalen van belastingen een vorm van invulling van het burgerschap is. Daar rept minister Derycke met geen woord over, maar de voorwaarden die het Vlaams Parlement daaraan koppelt schuift hij ostentatief opzij. Dat stoort mij en ik kan dat niet aanvaarden.

Mijnheer de voorzitter, wat de politieke kant van dit alles betreft, moet ik iedereen er eerst aan herinneren dat wij goede vrienden zijn en voor elkaar veel sympathie opbrengen. Het stoort mij echter enorm dat deze uitlatingen van een socialist afkomstig zijn. Ik heb een ander beeld van het socialisme : socialisme vertrekt volgens mij altijd vanuit de basis, niet vanuit de bovenliggende structuren. Ik begrijp dan ook niet dat het socialisme de bevrozing van structuren van bovenuit mee steunt. Structuren die lang bestaan, zijn machtsverdrukkend, conservatief en behoudsgezind.

Mijn conclusie is dan ook dat bij een volgende staatshervorming opnieuw een hartig woordje over de buitenlandse betrekkingen en het systeem van samenspraak en overleg moet worden gezegd. Ik

Van Grembergen

denk hierbij aan een soort kanselarij, samen met de deelstaten, waarbij duidelijk wordt gestipuleerd wat het buitenlands beleid van de federatie is. Als er geen consensus is waardoor de federatie geen buitenlands beleid kan voeren, dan moeten de deelstaten het buitenlands beleid maar op hun manier uitvoeren.

Nemen we Noorwegen als voorbeeld. Noorwegen heeft, weliswaar als staat, een schitterende rol gespeeld in de vredesonderhandelingen tussen de Palestijnen en Israël. Waarom zou Vlaanderen dit ook niet kunnen?

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer Van Grembergen, ik wil u even onderbreken. Dit is natuurlijk een dilemma, en dat heb ik ook zo verwoord tussen de lijnen van mijn hervormingsnota van 19 februari 1996. In een normale federatie – in een bondsstaat of in welke vorm dan ook – is dit natuurlijk het model bij uitstek, maar wij hebben geen Bundesrat. Persoonlijk denk ik nochtans dat dit een aangewezen structuur is. Ik kan dus wel uw argumenten begrijpen, maar ik denk niet dat die compatibel zijn met de realiteit.

Ik wil niet beweren dat wat u voorstelt helemaal onmogelijk is in de Belgische context, maar het is wel de grote moeilijkheid waarvoor we staan. Normaal gesproken zouden we een Bund moeten hebben en geen overlegcomité. Die Bund zou een gremium moeten zijn met daarin de gemeenschappen en gewesten als deelstaten. Dat gremium hebben we jammer genoeg echter niet. De vraag kan worden gesteld waarom we dit niet hebben.

Daardoor ontstaat het dilemma tussen het binnen België en Europa zo autonoom mogelijk uitwerken van een Vlaams buitenlands beleid en het model van een Bundesrat, dat weliswaar niet zo evident is in onze constellatie.

De heer Paul Van Grembergen : Ik kan maar mijn idee herhalen, namelijk dat de deelstaten hun buitenlands beleid zelf uitvoeren als er geen consensus is. In de motie die ik op het einde van deze interpellatie zal indienen, vraag ik dat het Vlaams Parlement uitdrukkelijk te kennen zou geven niet akkoord te kunnen gaan met de uitlatingen van de federale minister van Buitenlandse Zaken.

De voorzitter : De heer Suykerbuyk heeft het woord.

De heer Herman Suykerbuyk : Ik heb het betreffende artikel niet gelezen, maar het is blijkbaar wel de aanleiding geweest tot de vraag van de heer Van Grembergen met betrekking tot het Vlaamse buitenlandse beleid.

Minister-president Luc Van den Brande : Ik ben ook op zoek geweest naar het interview, maar het zou veeleer een rondetafelgesprek met lezers geweest zijn, dat werd ingericht door Het Nieuwsblad.

De voorzitter : U krijgt zo dadelijk allemaal een kopie van het betreffende artikel.

De heer Suykerbuyk heeft het woord.

De heer Herman Suykerbuyk : Ik kan nauwelijks aan de verleiding weerstaan iets te zeggen over het Vlaamse buitenlandse beleid, maar ik zal die eer aan de minister-president laten.

Wij hebben wel degelijk een eigen buitenlands beleid – waar we trouwens het volste recht op hebben. Ik wens van deze gelegenheid gebruik te maken om te wijzen op een aantal punten die in dit beleid niet alleen belangrijk zijn, maar bovendien ook van een positieve oorspronkelijkheid getuigen. Mijnheer de minister-president, ik denk hierbij bijvoorbeeld aan de interregionale, geopolitieke samenwerking die u binnen Europa voorstaat, aan het culturele concept 'De Nederlanden in de wereld', aan het steunpuntenbeleid, enzovoort. Dit zijn allemaal zaken waarmee we trachten gestalte te geven aan een zelfstandig Vlaams beleid. Ik zal hier echter niet verder op ingaan.

Bij een volgende punt wil ik wel wat langer stilstaan. Ofwel bepaalt een gewest zelf zijn buitenlands beleid voor de sectoren waarvoor het bevoegd is, ofwel werken de regio's samen via een Bundesrat zoals in Duitsland. Met het Sint-Michielsakkoord hebben we voor een derde systeem gekozen, namelijk de interministeriële conferentie. Ons buitenlands beleid wordt daar besproken en bepaald. De beslissingen worden bij consensus getroffen. We zijn dus niet alleen betrokken bij het federale buitenlandse beleid, we zijn bij wet deelnemende partij. Ik verwacht van de minister-president dat hij deze visie deelt en verdedigt.

Vlaanderen groeit in zijn zelfstandigheid, een Vlaams buitenlands beleid maakt daar deel van uit. In Nederland wordt het buitenlands beleid bepaald door het Instituut van Klingendaal. Dat funktioneert als een soort denktank. Ik pleit voor een meer politiek-wetenschappelijke benadering van

Suykerbuyk

ons buitenlands beleid. Een Vlaams Instituut van Klingendaal zou mooi zijn, al was het maar om te bewijzen dat onze binnenlandse politiek verschilt van onze buitenlandse.

Een buitenlands beleid vereist personeel en legislatieve steun. Op dat gebied ontbreekt een en ander. De administratie voor het internationaal politiek beleid is onderbezet. Ik vraag uw aandacht voor dit punt.

Ik betreur ten slotte de meewarige reactie van minister Derycke op onze wensen om het buitenlands beleid een Vlaams accent te geven.

De voorzitter : De heer Dielens heeft het woord.

De heer Fred Dielens : Mijnheer Van Grembergen, ik verzeker u dat ik heel wat respect heb voor wat u doet en zegt in en buiten dit parlement, ook al behoort u tot een andere politieke partij. U houdt deze interpellatie ongetwijfeld omdat Vlaanderen nog altijd een te kleine rol speelt op buitenlands vlak. Dat is een terechte opmerking.

Ik weet dat velen in dit land krampachtig reageren, ook in mijn eigen partij, als Vlaanderen zijn rol opeist. Ik begrijp uw invalshoek, en ik begrijp dat u huivert bij de omschrijving van 'klein Vlaanderen'. Minister Derycke voegt daar echter aan toe dat de stem van Vlaanderen steeds zwaarder doorweegt in de Europese besluitvorming. Dat vind ik positief. Ik voel me niet zo op mijn tenen getrapt.

Daarna volgt de passage over het Europees burgerschap. Ik moet toegeven dat ik niet altijd gelukkig ben met die invalshoek. Dat heeft wellicht te maken met het feit dat ik altijd in de Rand heb gewoond. Ik kies voor een andere strategie. Vlaamse parlementsleden zijn gevoeliger voor die problematiek dan federale. Minister Derycke vindt dat we ons minder negatief moeten opstellen tegenover het Europees burgerschap voor eurocraten. Als we dat blijven doen en ze mogen hier ooit stemmen bij verkiezingen, dan zou dat in ons nadeel kunnen uitdraaien.

Mijnheer Van Grembergen, u had het over de socialisten. Dat raakt me, want niet alle socialisten denken er zo over. De houding tegenover de eurocraten in de Rand varieert over de partijgrenzen heen.

Ik til niet zo zwaar aan het geheel als de interpellant, maar het kan geen kwaad nogmaals duidelijk te maken wat Vlaanderen wil.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik kan begrijpen dat de heer Dielens de zaken een beetje probeert te relativiseren, maar voor ons is dit het zoveelste praktijkvoorbeeld van de remmende werking van het Belgisch federalisme. De zogenaamde verbeteringen die keer op keer werden aangebracht, hebben uiteindelijk niet veel opgeleverd. We pleiten ervoor dat Vlaanderen zich zo zelfstandig mogelijk zou bewegen op het internationale forum, vanuit ons streven naar onafhankelijkheid en internationale erkenning. Daarvoor is het belangrijk dat Vlaanderen zich zo zelfstandig mogelijk opstelt.

Er zijn echter nog een aantal andere opmerkingen die daarvoor pleiten. Ik verwijs naar het recente voorval met de Raad van Europa waar we ervan worden verdacht de Franstaligen in Vlaams-Brabant te verdrukken. Dit toont aan dat we tekortschieten op diplomatiek vlak. Voor ons is het alvast duidelijk dat we niet moeten rekenen op de Belgische diplomatie.

Dit wordt nogmaals geïllustreerd door de uitlatingen van de federale minister van Buitenlandse Zaken die zich op een denigrerende en betuttelende wijze uitspreekt over Vlaanderen. Eigenlijk beweert hij dat het Vlaams Parlement ten onrechte de resolutie over het stemrecht voor Europese ingezetenen heeft goedgekeurd. Dat is natuurlijk zijn goed recht, maar als de federale minister van Buitenlandse Zaken daar zo over denkt, hoe worden dan de standpunten van de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement over dergelijke dossiers vertaald op Europees niveau ? Het zal alleszins met weinig enthousiasme zijn.

Als Vlaanderen ooit onafhankelijk zou worden, dan zal het volgens minister Derycke te klein zijn, maar veel kleiner dan België is Vlaanderen uiteindelijk niet. We vertegenwoordigen 60 percent van de Belgische bevolking, 70 percent van de toegevoegde waarde en bijna 80 percent van de export. Er zijn nogal wat landen binnen en buiten Europa waar Vlaanderen zich aan kan spiegelen, maar die volgens de federale minister van Buitenlandse Zaken te klein zijn. Ik heb het dan over Noorwegen, Zwitserland, Zweden, enzovoort.

Van Nieuwenhuysen

Ik vind dit een nogal eigenaardige manier van denken. Ik weet niet of het een gevolg is van de opeenvolging van verschillende ministers, maar de Belgische diplomatie is altijd een burcht geweest van conservatieve mensen die blijkbaar nog in de vorige eeuw leven. De minister-president heeft er vroeger al op gewezen dat er een kentering aan de gang is. Er zijn allicht een aantal witte raven. De regel blijft echter dat men te maken heeft met een instelling die niet met de tijd is meegegaan. We koesteren alvast geen illusies dat daar binnen een Belgische context een wezenlijke verandering kan worden aangebracht.

Ik ben van oordeel dat de Vlaamse regering werk moet maken van de uitbouw van een eigen administratie Buitenlandse Zaken en een eigen Vlaamse diplomatie die onze belangen in het buitenland en bij de internationale organisaties kan verdedigen. Dit is voor ons een prioriteit.

De voorzitter : Ik heb het artikel ondertussen doorgenomen. Ik stel vast dat de heer Derycke zeer duidelijk zegt – en ik citeer : 'Wel weegt de stem van Vlaanderen steeds zwaarder door in de Europese besluitvorming. De regio's worden in Europa vanzelf belangrijker. In andere landen, van Duitsland tot Italië, zet de regionalisering zich ook door. Op middellange termijn moet er dus rekening worden gehouden met de Raad der Regio's'. Hij erkent dus dat Vlaanderen een betekenis heeft en dat de regio's een belangrijke plaats zullen innemen in het concept Europa.

Als minister Derycke een voor Vlaanderen verneiderende uitlating zou doen, zal ik de eerste zijn om daartegen te reageren. Ik heb al een aantal keren en meestal op plaatsen waar men dat niet graag hoort, gezegd dat minister-president Van den Brande bijvoorbeeld in Zuid-Afrika puik werk heeft geleverd. Ik heb dit ook reeds vermeld tijdens de begrotingsbesprekingen en in het Partijbureau. De minister-president was duidelijk bezig met het uitdragen van Vlaanderen. Dit wordt niet altijd in dank afgenomen, maar ik vind dat men het licht van de zon niet kan loochenen. Anderzijds heb ik wel problemen met een onafhankelijk Vlaanderen, maar dat is een andere discussie.

Wat de inhoud van het artikel betreft, had ik erger verwacht. Ik heb het echter nog niet grondig kunnen lezen. Als de inhoud me niet bevalt, zal ik dit persoonlijk en in aanwezigheid van het Partijbureau zeggen aan minister Derycke.

Ik spreek daarbij uit ervaring. Zo was Buitenlandse Zaken helemaal niet gelukkig met de inspanningen die ik onlangs heb geleverd. Ik meen dat het mogelijk moet zijn om zonder mandaat iemand te bezoeken. Door omstandigheden ben ik in een cascade terechtgekomen. Aangezien ik niet snel opgeef, ben ik doorgestoten tot de hoogste regionen. Zelfs de ambassade in Moskou neemt me dat kwalijk. Dit is een zaak die me bijzonder verveelt.

De heer Karim Van Overmeire : Uit de reacties van de collega's blijkt dat we er ondanks België in slagen om af en toe nog iets goed te doen, hetzij in Wit-Rusland, hetzij in Zuid-Afrika, hetzij in de Rand. Ondanks alle structuren slagen we erin om onze belangen nog een beetje te vertegenwoordigen.

In een normaal werkende federale staat waar een federatie een meerwaarde biedt voor de deelgebieden zou dit allemaal niet nodig zijn. Als de Raad van Europa iemand stuurt om de situatie van de Franstaligen in Vlaams-Brabant te onderzoeken, zou juist iemand als minister Derycke in de bres moeten springen voor Vlaanderen om onze belangen als belangrijkste deelstaat van België te verdedigen. Zonder Vlaanderen bestaat België immers niet. Nu en dan slagen we er ondanks de Belgische structuren nog eens in om Vlaanderen in het buitenland uit te dragen. Ik kan moeilijk begrijpen dat we daarmee genoegen nemen.

De voorzitter : U zegt 'nu en dan', maar dat is toch heel pejoratief uitgedrukt. Ik denk dat het 'heel vaak' moet zijn en niet zomaar 'nu en dan'.

U vertrekt vanuit een heel andere optiek dan ik, maar die discussie wens ik nu niet aan te gaan. Als dit in de plenaire vergadering ter sprake komt, zal ik zeker mijn stem laten horen.

Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Uit de laatste woorden van de voorzitter meen ik te hebben begrepen dat iedereen van op zijn eigen plek en vanuit zijn eigen uitgangspunt consequent een aantal dingen probeert te doen, maar dat dit niet altijd gemakkelijk is.

Om op het bewuste artikel terug te komen, is het ook perfect mogelijk totaal andere dingen uit de woorden van minister Derycke te concluderen. Ik citeer : 'Als er ooit een onafhankelijk Vlaanderen zou komen, zullen de anderen dat moeten aanvaarden.' Einde citaat. Hij sluit deze hypothese dus dui-

Van den Brande

delijk niet uit. Verder zegt hij : 'Maar alleen zouden we een verschrikkelijk klein Vlaanderen zijn, met nog maar twee of drie stemmen in het Europees orkest. Wel weegt de stem van Vlaanderen steeds zwaarder door in de Europese besluitvorming.' Einde citaat. Vandaar dat ik denk dat uw interpretatie van wat minister Derycke heeft gezegd, verder gaat dan wat hij werkelijk heeft gezegd. De vraag is of we, wat het buitenlands beleid betreft, doorzetten wat we hebben ingezet. U weet allen dat we op dat vlak tot een zo herkenbaar mogelijke besluitvorming willen komen.

Wat de concrete verklaringen van minister Derycke betreft, is er één punt waarmee ik het helemaal niet eens ben, namelijk het feit dat Vlaanderen te kleinschalig zou zijn om een eigenstandig beleid te voeren. Op dat vlak kunnen honderden parameters worden gebruikt, u hebt zelf het voorbeeld aangehaald van Lebed. Geografisch bekeken, is de schaal maar een betrekkelijk gegeven. Belangrijker zijn de componenten en de inhoud. Mijns inziens zijn er drie voorwaarden voor de leefbaarheid van een gemeenschap : er moet een democratische basis aanwezig zijn door middel van rechtstreekse verkiezingen ; er moet een toereikende sociaal-economische sokkel voorhanden zijn om het gemeenschapsbelang te dienen en er moet een gemeenschappelijke identiteit zijn.

Eigenlijk zou u aan uw collega's in het federale parlement moeten vragen minister Derycke over deze aangelegenheid te interpellieren. Dit belet ons evenwel niet ook hierover even van gedachten te wisselen.

Mijnheer de voorzitter, ik denk niet dat men van mij een reactie verwacht op hetgeen de heer Van Grembergen over het socialisme heeft gezegd. Heel even dacht ik dat hij de definitie van de christen-democratie aan het geven was. Hij had het immers over het bekijken van de zaken van onderen uit, personalistisch en niet in structuren. Het klonk mij aangenaam in de oren.

Het is van essentieel belang na te gaan of we in het eigenstandig uitbouwen van een buitenlands beleid een goede visie hanteren, een visie die we dan verder moeten verdiepen. Op de tweede plaats moeten we nagaan of we daartoe de nodige structuren en mogelijkheden hebben. In dit opzicht herhaal ik dat wij, los van wat minister Derycke of wie dan ook zegt, onze koers moeten aanhouden.

Ik vermeld hier ook uitdrukkelijk dat er op velerlei vlak een perfecte samenwerking is met Buitenlandse Zaken en met de federale minister. Bovendien wens ik te benadrukken dat in het Verdrag van Amsterdam vier essentiële punten met betrekking tot de subsidiariteit, de culturele onderbouw en de media werden opgenomen op aandringen van Vlaanderen. We werden daarin overigens krachtadig gesteund door de federale overheid en met name door minister Derycke.

Zonder me in communautair vaarwater te willen wagen, is er bovendien nog het element van de versterking van de francofonie, in de ogen van de Franstaligen een legitiem element van het buitenlands beleid. Dit is inderdaad legitiem en ik heb daar dan ook niets op tegen. Het staat evenwel volkomen haaks op wat ik een 'gemeenschappelijk van onderen uit opgebouwd buitenlands beleid' noem dat uiteindelijk moet resulteren in het buitenlands beleid van België.

Als er een motie wordt ingediend, zou ik ervoor pleiten ons minder te richten op de verklaringen van minister Derycke, die bij een vierde herlezing één element inhouden waar ik het evenmin mee eens ben, maar dat niet zo denigrerend is. Het Vlaams Parlement moet uitdrukkelijk laten blijken dat wij onze structuren en onze instrumenten moeten kunnen versterken, dat onze administratie Buitenlands Beleid onvoldoende is uitgerust en dat er dus een versterking moet worden doorgevoerd van onze Mannschaft ter instrumentele ondersteuning van het buitenlands beleid dat Vlaanderen wil voeren. Precies daar ligt de moeilijkheid.

De vergelijking is gemakkelijk te maken. In Infrastructuur en Onderwijs werden duizenden ambtenaren overgedragen bij de federalisering van het land. Op het vlak van het buitenlands beleid is er evenwel geen enkele overdracht gebeurd en zijn we vanaf nul moeten starten. Ik heb dit in de voorbije jaren grondig proberen op te bouwen, maar dit betekent daarom nog niet dat ik pleit voor een zogenaamde inflatie aan ambtenaren om onze Europese en internationale opdracht te kunnen vervullen. We beschikken niet over de nodige administratieve diensten en instrumenten. Mijn kabinetsmedewerkers werken bijna dag en nacht om dat tekort op te vangen. Dat is echter geen kritiek op de administratie.

We worden geconfronteerd met een enorm probleem, namelijk de structuur en de organisatie van Buitenlandse Zaken. We moeten nadenken over een eigen diplomatieke vertegenwoordiging in het buitenland.

Van den Brande

Ik heb minister Derycke een brief gestuurd over de houding van sommige Vlaamse diplomaten. Ze spreken onder elkaar bestendig en uitsluitend Frans. Ik ben niet geobsedeerd door taal, maar zo een cultuurverschijnsel neem ik niet. Het is bon ton in diplomatieke kringen om afstand te nemen van Vlaanderen. Het veranderingsproces zal tijd vergen.

Ik hoop dat onze aanwezigheid in Lissabon zal bijdragen tot een positieve beeldvorming van Vlaanderen. Ik hoop dat men Vlaanderen leert kennen als een afzonderlijk geheel met eigen sterktes en eigen zwaktes.

Volgens mij geeft minister Derycke vooral aan dat er een belangrijke evolutie aan de gang is, dat er niet alleen inspraak maar ook sturing is vanuit Vlaanderen. We moeten ons dus concentreren op de versterking van de administratie en een herschikking van de diplomatieke vertegenwoordiging.

Deze zaak houdt in feite een uitnodiging in om na te denken over onze toekomst. Hoe willen we vertegenwoordigd worden? Welke plaats willen we innemen in Europa? Ik ben de heer Van Grembergen dankbaar voor deze interpellatie.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, iedereen begrijpt dat ik dit artikel heb aangegrepen om onze aspiraties en inzichten in verband met buitenlands beleid vorm te geven.

Ik moet ruitelijk toegeven dat ik minister Derycke positief moet beoordelen op zijn algemeen buitenlands beleid. Buitenlandse betrekkingen komt echter toe aan de federatie, niet aan de federale regering. Ik hoop dat iedereen het onderscheid ziet. Minister Derycke mag daar mee vorm aan geven. Dat moet in de toekomst in de praktijk duidelijk worden. We zullen elkaar in de komende jaren allicht vaker treffen in dit debat. Ik hoop dat de samenwerking constructief en met alle partijen samen verloopt.

Ik pleit voor een Vlaamse kanselarij voor buitenlandse betrekkingen. Dat moet gepaard gaan met afspraken met de federale overheid en met een eigen diplomatiek statuut. Een diplomaat wordt door het federale niveau benoemd. Wij kunnen die titel en hun onschendbaarheid niet toekennen. De

diplomaten vertegenwoordigen dan ook de federale overheid, niet de Vlaamse.

Ik excuseer me dat ik u enigszins heb aangevallen, mijnheer de voorzitter. Ik kom tot de verrassende vaststelling dat we dicht bij elkaar staan. Zelfs de minister-president heeft de indruk dat ik een christen-democratische interpellatie heb gehouden.

De federale overheid moet de evolutie respecteren. Diplomaten zijn soms genoodzaakt hun woorden te wikken en te wegen, ook een minister van Buitenlandse Zaken moet dat doen, ook tegenover de deelstaten. Niet iedereen interpreteert zijn woorden op dezelfde manier. Dat zou kunnen betekenen dat hij zijn woorden zorgvuldig heeft gekozen, het zou ook een teken van verwarring kunnen zijn dat we kunnen missen.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer Van Grembergen, u hebt het in uw interpellatieverzoek over denigrerende uitlatingen. Ik wil dat toch wel enigszins nuanceren. Natuurlijk beschikt Vlaanderen over de vereiste kwaliteiten om een onafhankelijke staat te vormen. Het gaat hier echter niet om een kwestie van kunnen of niet kunnen. Momenteel is het uitgangspunt het volgende : hoe zien we de plaats van Vlaanderen in België en in het zich vormende Europa? We merken voortdurend dat de 19de-eeuwse natiestaten anachronismen aan het worden zijn. We moeten ons dus zeker grondig bezinnen vooraleer we nieuwe natiestaten – in de constitutionele betekenis van het woord – tot stand brengen. De kernvraag is dus of we ons niet resoluut moeten richten op een heel autonome configuratie van Vlaanderen in het Europa van vandaag en morgen. De vraag of het al dan niet kan, is dus niet relevant. De vraag is gewoon welke keuze we maken.

De voorzitter : De heer Dielens heeft het woord.

De heer Fred Dielens : De minister-president heeft in zijn antwoord onder meer gewezen op een onvoldoende administratieve onderbouw op het gebied van het buitenlands beleid. U moet mijn korte inmenging niet beschouwen als kritiek op het beleid als dusdanig. Maar naar aanleiding van een recent voorbeeld heb ik inderdaad de indruk dat het buitenlands beleid onvoldoende is onderbouwd. Sinds eind januari vraag ik de toepassing van een niet-onbelangrijk akkoord met Chili op de voet te volgen. Ik stel evenwel vast dat het maar niet zover komt. Er lopen heel wat projecten in

Dielens

Chili. Blijkbaar is het momenteel nog steeds niet mogelijk om daarvan een neerslag en een beoordeling te krijgen.

Minister-president Luc Van den Brande : U hebt gelijk, mijnheer Dielens, maar ik kan u wel bevestigen dat het antwoord klaar is. Rekening houdend met de Europese regelgeving, moesten we in de administratie een aantal mensen bijkomend aanwerven. Maar het antwoord is op weg.

De voorzitter : De heer Suykerbuyk heeft het woord.

De heer Herman Suykerbuyk : Ik wil nogmaals herhalen dat ik blijf pleiten voor een betere uitbouw van de eigen administratie. Maar ik heb inmiddels begrepen dat u daar in het kader van Europa mee bezig bent. Dat is natuurlijk een goede zaak.

De kern van de zaak is op dit ogenblik hoe Buitenlandse Zaken zijn plicht vervult tegenover de deelstaten. Ik wil Buitenlandse Zaken niet vereenzelvigen met minister Derycke. Ik denk daarbij ook aan het verleden. Op een bepaald ogenblik, mijnheer de minister-president, bent u mijns inziens te vriendelijk geweest voor Buitenlandse Zaken. De wijze waarop bepaalde Europese richtlijnen worden uitgewerkt met de zogenaamde medewerking van de federale diensten van Buitenlandse Zaken en de Belgische permanente vertegenwoordiging, is een voorbeeld van hoe het vooral niet moet zijn. Men heeft geen rekening gehouden met wat binnen de deelparlementen is beslist. Uit een aantal voorbeel-

den blijkt dat de samenwerking tussen het federale niveau en het niveau van de deelstaten niet werkt. Blijkbaar vindt men een aantal zaken die de deelstaten menen te moeten inbrengen, niet belangrijk genoeg. Op dat punt hoeft u dus geen te optimistische taal te verkondigen. De voorzitter heeft trouwens een gelijkaardig geval meegemaakt.

De voorzitter : Dat was niet alleen aan Buitenlandse Zaken te wijten.

De heer Herman Suykerbuyk : De richtlijn van de commissie moest hier worden omgezet. Dat kwam door het federale niveau. Het stoort me niet wanneer de permanente vertegenwoordiging niet tot Buitenlandse Zaken behoort, want ik spreek niet over personen maar over het niveau.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Van Grembergen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 10.30 uur.*
